

Ombres sobre les mesquites

El ministre de l'Interior vol un control de les mesquites com a norma per prevenir el radicalisme islàmic. Això pot atemptar contra el dret a la llibertat religiosa. La policia, a més, demana encara moltes altres mesures per evitar futures accions terroristes. La polèmica es dispara, ja que només a casa nostra hi ha prop de vuitanta associacions musulmanes que fan de llocs de culte.

Els atemptats de l'11-M –i les conseqüències del 14-M– han desfermat en el Govern espanyol del PSOE una voluntat efectiva de demostrar que els vots que els van donar el triomf electoral serviran per a prevenir qualsevol altre atemptat terrorista massiu. És a dir, qualsevol matança relacionada amb Al-Qaida (ETA ha passat a significar no-res). L'acte més visible d'aquesta voluntat efectiva ha estat el retorn de les tropes militars destinades a l'Iraq. Però quedava curt per combatre el perill real, el que ja batega dins del territori estatal.

Perquè malgrat les ràpides detencions que es produïren després de les matances, la sospita és que la llavor del fonamentalisme radical ha quedat plantada en molts immigrants que fan vida a Madrid, Andalusia i també en allò que els serveis secrets anomenen “arc mediterrani” (bàsicament, casa nostra).

Així, durant les investigacions policials practicades per tot l'estat espanyol, els agents han detectat la presència de més de 300 radicals islamistes potencialment perillosos. Els especialistes de les forces de seguretat asseguren que molts d'ells es troben en situació de “dorments”, terme que en llenguatge de carrer significa paralizats en espera d'instruccions.

El problema és que, des del punt de vista del control policial, els investigadors consideren que no es pot fer res, perquè no han comès cap delictes. Per això insisteixen a recordar al Govern espanyol la necessitat d'adoptar mesures que ajuden a controlar aquest fenomen. El problema és que l'aplicació d'algunes d'aquestes mesures fa necessàries algunes reformes legals.

Més radicals. Els serveis d'intel·ligència espanyols ja havien detectat durant els anys noranta la presència de radicals islamistes relacionats amb grups algerians que, a més d'Andalusia, utilitzaven Catalunya i el País Valencià per refugiar-se de la persecució al seu país d'origen. Abans de l'11 de setembre de 2001, van descobrir nous tipus d'islamistes radicals –alguns, vinculats a grups que havien participat en la guerra de l'Afganistan contra Rússia– que no havien comès cap delictes, però que esperaven un simple avís per fer-ho.

Era la primera vegada que es trobaven amb terroristes “dorments”. Però la policia no va saber preveure quin tipus d'atac podia esperar-ne: l'anàlisi la van fer temps després, a posteriori, quan aconseguiren assabentar-se que la matança de les Torres Bessones s'havia preparat a l'estat espanyol.

A partir d'aleshores, la policia es va dedicar a detenir sospitosos d'islamisme radical per la seua possible relació amb Al-Qaida. Les detencions contínues –amb fonament o sense– de potencials activistes van induir la xarxa terrorista d'Ossama bin Laden a considerar l'estat espanyol com a objectiu en la seua “guerra contra els croats”. Des de l'any 2001, més de cent persones han estat detingudes sota aquesta acusació, tot i que només quaranta han acabat a la presó. Així mateix, sens dubte Al-Qaida va tenir molt present aquesta persecució. Finalment, la participació del Govern Aznar en la guerra de l'Iraq va consolidar definitivament l'estat espanyol com a objectiu prioritari dels fonamentalistes violents. I va arribar l'11-M.

Des d'aleshores, els investigadors policials es queixen que, malgrat que sospitaven que l'estat espanyol podia ser un objectiu prioritari per a Al-Qaida, no tenien mitjans per evitar les conseqüències. És a dir, no disposaven de mesures efectives per controlar els "dorments". Després dels atemptats, han detectat centenars de musulmans radicals en aquest estat d'hivernació activista, possiblement vinculats a una dotzena de cèl·lules relacionades amb l'ideari destructiu de Bin Laden. Els serveis de seguretat pensen que ara mateix es pot donar per vàlida la presència a l'estat espanyol del Grup Salafista per a la Predicació i el Combat, el Grup Islàmic Armat o el Grup Islàmic Combatent Magribí.

No obstant això, resulta difícil capturar-ne els membres en comissió de delictes, ja que, entre altres precaucions, no es comuniquen per escrit, tenen molta cura de tot el que diuen mentre fan trucades telefòniques i s'escuden en el caràcter sagrat de les celebracions religioses per parlar de violència política.

Es per això que els especialistes policials en terrorisme islàmic exigeixen una sèrie d'autoritzacions que els permeten complir allò que se'ls exigeix: que eliminen la possibilitat de matances.

Els investigadors demanen accés directe als bancs de dades del Departament d'Estrangeria. També volen la facultat de practicar detencions quan troben indicis que l'activitat dels fonamentalistes està relacionada amb plans de terrorisme. I necessiten, a més, una major coordinació de les forces de seguretat en matèria de terrorisme—cosa que, fins ara, mai no havia ocorregut— i un augment molt considerable dels efectius dedicats a la investigació del fonamentalisme islàmic. Demanen fins i tot la possibilitat d'expulsar de l'estat persones que puguin significar "una amenaça" col·lectiva. Evidentment, totes són mesures polèmiques. Una d'aquestes, i la que sembla que té més possibilitats de ser aplicada en un període de temps relativament curt, afecta l'exercici del culte.

És ací on la polèmica pot resultar incendiària, perquè els investigadors exigeixen una autorització política per controlar imams i poder escorcollar mesquites.

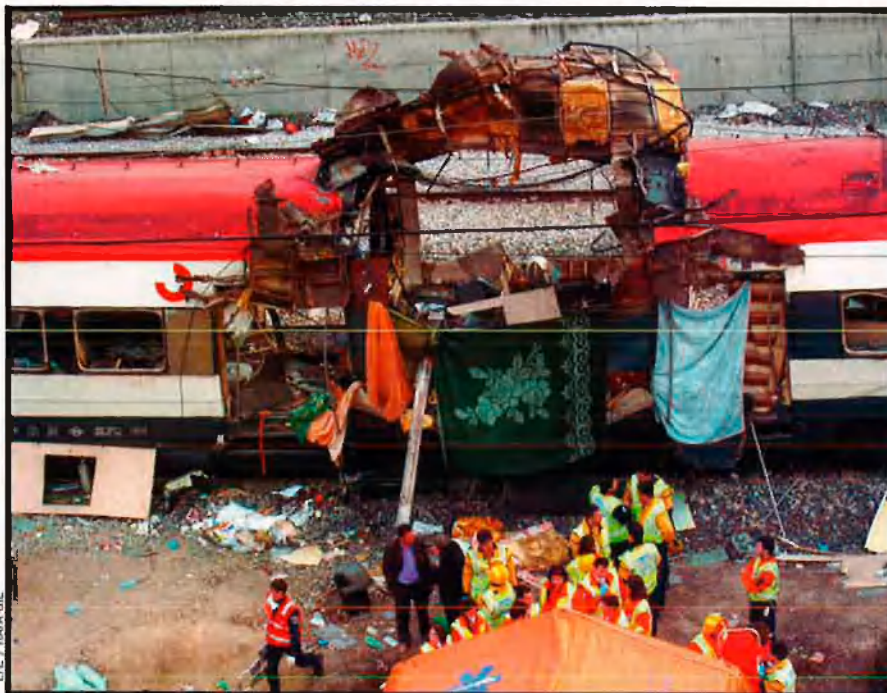
JORDI RAY / PRATS I CAMPS

Dalt, uns fidels musulmans pregant. Al costat, interior de la mesquita de València, una de les més grans del nostre país. El Ministeri d'Interior vol controlar els sermons dels imams i quin és l'ambient que regna en ois llocs de culte. Els policies especialistes en terrorisme encara exigeixen mesures de control més i més dures. Però tot això es pot girar en contra si la criminalització de la fe i dels fidels és arbitrària.

Un mal menor? Els mateixos membres de les forces de seguretat saben que aquesta petició generarà gran malestar entre els immigrants, perquè pràcticament tot musulmà, en un o altre instant pot veure com es fiscalitza la seua manera de viure la fe. No obstant això, el Ministeri d'Interior considera que aquest serà un mal menor, comparat

amb el perill que pot evitar. Per això, el responsable d'aquest Ministeri, José Antonio Alonso, considera que és necessari aconseguir "un escenari legal que permeta controlar els imams de les petites mesquites, perquè és en aquests llocs on s'articula el fonamentalisme islàmic que condueix a determinades operacions".

Una imatge dels espantosos atemptats de l'11-M a Madrid. Al costat, una immigrant musulmana. L'horror de la matança ha creat una ombra sobre els musulmans que ara cobrirà aspectes de la seua vida, com és la pregària de culte.

Alonso pretén establir un registre de control de totes les activitats religioses, no sols de les islàmiques, en què ha de constar de manera oberta qui és la persona encarregada d'oficiar el culte i de quin tipus de cerimònia es tracta. És a dir, que no es practique ni el wahabisme ni altres doctrines que facen una interpretació tradicionalista extrema de l'islam. Aquest corrent de l'islam, però, és ben comú en molts cultes islàmics –per exemple, en un terç dels que se celebren al País Valencià–. I en part la causa és la falta de finançament en què el PP ha deixat els cultes no catòlics. Aràbia Saudita, bressol de l'integrisme, s'ha fet càrrec de finançar algunes de les grans mesquites del nostre territori, en moltes de les quals oficien imams que escampen el wahabisme en els seus sermons. I també ha ajudat en gran part a la construcció de molts llocs de culte més menuts, petites mesquites en les quals se celebren reunions de fidels de caràcter més privat. En aquestes, els sermons es poden convertir més discretament en flames a favor del radicalisme més extrem.

Si l'oient és una persona preparada, amb un coneixement de l'ortodòxia islàmica –que rebutja la violència–, no

acostuma a haver-hi problemes. Però quan el fidel és un musulmà pobre, sense cultura ni coneixement real de l'islam i de l'Alcorà, i amb ganes de prendre part en alguna cosa més transcendent que la pròpia vida, la llavor pro-Al-Qaida, amb la força d'aquest tipus de sermons, sol germinar fàcilment.

El cas és que el Govern de Zapatero considera que un dels camins per evitar el fonamentalisme passa per canviar les vies de finançament que rep la comunitat musulmana al nostre país. Per acon-

Caldrà veure si el control de les mesquites pot ser un mal menor o una mesura que podria generar el pitjor mal imaginable

seguir-ho, promou fórmules entre les quals no descarta la possibilitat d'incloure aquest finançament en la declaració de renda, de la mateixa manera que es fa amb l'Església catòlica.

Però això no estalviaria el control de les mesquites que vol establir el Ministeri d'Interior. Per fer efectiu aquest registre de cultes, caldria fer una interpretació molt particular de les llibertats constitucionals i sobretot de la llei de llibertat religiosa, que garanteix la plena autonomia de les confessions. Tanmateix, el ministre d'Interior, Alonso, considera que "les llibertats constitucionals tenen la seua limitació quan xoquen amb altres llibertats". Es refereix, en aquest cas, al dret a la vida.

La mesura de control no ha estat apreciada per cap altre partit. Si s'aplicara, significaria el control absolut dels gairebé vuitanta llocs de culte que hi ha enregistrats a casa nostra, i exigiria la supervisió de les moltes associacions musulmanes més que no estan inscrites en cap lloc. El problema és si això pot ser un mal menor o un abús que generaria el pitjor mal imaginable.

Joan M. Oleague